

Hollolan kunta

Viite: Lausuntopyyntö 3.4.2025 kaavanro 098 04-285

Asia: Kullervontie 2, 4, 6, 8 ja 10 asemakaavan muutos OAS Hollola

Suunnittelualue sijaitsee Salpakankaalla, Vähä-Tiilijärven itärannalla. Alue rajoittuu idässä Kullervontien ja Kalevantien asutukseen, etelässä Vähä-Tiilijärven uimarannalle ja pohjoisessa virkistysalueisiin. Alueen koko on noin 1,5 ha. Kaavahanke tulee vireille yksityisen maanomistajan hakemuksesta. Hakijan kiinteistölle 3:43 on tavoitteena saada kaksi omakotitalon rakennuspaikkaa. Kaava-alueeseen sisältyy myös viereiset 4 asemakaavoittamatonta rakennuspaikkaa, jotka osoitetaan nykyisen käyttötarkoituksen mukaisesti. Myös taustamaaston kulkuyhteydet ja virkistysalue tarkastellaan kaavassa.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo antaa 26.3.2025 päätystä asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettyä lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualue on suurimmilta osin rakennettua. Alue sijaitsee myös korkealla, n. 140–155 m mpy., joten se ei ole potentiaalinen esihistoriallisille kohteille. Lisäksi historiallisilla kartoilla (kuten 1840-luvun pitäjänkartalla) alueella ei ole historiallisen ajan asutusta tai esim. kylien rajoja. Myöskään lidar-aineistossa ei ole havaittavissa sellaisia anomalioita, jotka olisivat tulkittavissa mahdollisina historiallisen ajan kohteina. Mahdollisuudet sille, että alueella olisi säilynyt muinaismuistolain (295/1963) suojaamia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita suojelua edellyttäviä kohteita ovat vähäiset. Edellä esitetyin perustein museo katsoo, ettei hankkeelle ole esteitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Museo kuitenkin huomauttaa, viitaten osallistumis- ja arviointisuunnitelman kohtaan *Tehdyt selvitykset ja muut suunnitelmat* (s. 6–7), ettei Maanala Oy:n suorittamassa arkeologisessa inventoinnissa (*Takala & Korte 2024. Hollola. Asemakaavakohteiden arkeoloinen inventointi. Maanala Oy*) tarkastettu tätä suunnittelualueita, vaan tämän eteläpuolella oleva suunnittelualue, ja sekin vain osittain. Maininta suunnittelualueella tehdystä arkeologisesta inventoinnista tulisi siten poistaa.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta museolla ei ole hankkeeseen muuta huomautettavaa.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualue sijoittuu lähes kokonaisuudessaan paikallisesti merkittävälle rakennetun kulttuuriympäristön alueelle (VIRKU 2004). Salpakankaan luoteispuolella Työtjärven ja Iso Tiilijärven takana on laaja puolustusvoimien omistama harjoitusalue. Alueella työskennelleet aliupseerit ja

upseerit rakennuttivat 1950-luvulla Vähä-Tiilijärven itärannalle 6 lautarunkoista kesämökkiä rantasaunoineen. Kohderyhmässä on ollut hyvin edustettuna kesämökkirakentamisen alkuvaiheen vaatimaton rakennustapa ja maasto-olosuhteita myötäilevä rakentaminen. Tuloksena on ollut pienipiirteisiä idyllisiä ympäristöjä. Edellä mainitut tiedot tulee lisätä kaavaselostukseen.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan alueelle on laadittu Kuntakeskuksen osayleiskaava (2008). Taustamaasto on pääosin retkeily- ja ulkoilualue (VR). Rannan kiinteistöt ovat loma-asunnon aluetta, jolla ympäristö säilytetään (RA/s (AO)); Alue muodostaa kulttuurimaisemallisesti eheän kokonaisuuden, jonka pienipiirteisyys tulisi mahdollisuuksien mukaan säilyttää. Rakennusten kunnostus- ja laajennustöistä johtuvat muutokset ja uudisrakentaminen tulee huolellisella suunnittelulla sopeuttaa mahdollisimman hyvin ympäröivään rakennuskantaan sekä maisemaan. Rakennusoikeus rakennuspaikkaa kohden on yhteensä 80-k-m².

Museon näkemyksen mukaan asemakaavahankkeen yhteydessä tulee selvittää ja kuvata suunnittelualueen rakennuskanta mahdollisten suojelumerkintöjen takia, sekä arvioida ja kuvata vaikutukset maiseman lisäksi myös rakennettuun kulttuuriympäristöön, mikä koskee myös suunnittelualueen ulkopuolella olevia alueita, joihin kohdistuu vaikutuksia. Taajamakuvalisista syistä sekä yleiskaavan määräyksen mukaisesti asuinrakentamisen suunnittelussa tulee mahdollisuuksien mukaan kunnioittaa alueen alkuperäisiä suunnitteluperiaatteita, ja sopeuttaa uudisrakentamisen mittakaava ja massoittelu ympäristöönsä. Kaava-aineistossa tätä on hyvä havainnollistaa vaikutusten arvioimisen tueksi.

Museolla ei ole muuta huomautettavaa Kullervontien asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
arkeologi	Tomi Kuljukkanen
rakennustutkija	Satu Taivaskallio

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus